

Sygn. akt IV P 1/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 grudnia 2013 r.

Sąd Rejonowy w Kłodzku - Sąd Pracy

w składzie:

Przewodniczący SSR Andrzej Józefowski

Protokolant Małgorzata Sypek

po rozpoznaniu w dniu 12 grudnia 2013 r. w Kłodzku

sprawy z powództwa C. G.

przeciwko (...)we W.

o ustalenie i sprostowanie świadectwa pracy

I. ustala, że powód C. G. w okresie od dnia 3 stycznia 1975r. do dnia 3 stycznia 1993r. wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracę traktorzysty-kierowcy ciągnika kołowego w Gospodarstwie Rolnym (...), która to praca jest zaliczona do pracy w warunkach szczególnych w rozporządzeniu Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dziennik Ustaw Nr 8, poz. 43) oraz załączniku nr 1 do zarządzenia nr 16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31 marca 1988r. (Dziennik Urzędowy MRLiGŻ Nr 2 z 1988r.);

II. w pozostałej części powództwo oddala.

Sygn. akt IV P 1/13

UZASADNIENIE

Powód C. G. domagał się sprostowania wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 17-10-2000 r. wydanego przez (...), będącej następcą i podmiotem przechowującym dokumenty po (...)w G., poprzez zaznaczenie, że praca wykonywana przez powoda w okresie od 03-01-1975r. do 31-01-1993r. polegała na wykonywaniu pracy traktorzysty - to jest pracy ujętej w rozporządzeniu Rady Ministrów z 1983 r. (Dz. U. nr 8, poz. 43 wymienionym w wykazie "A" dział VIII poz. 3 pkt. 1 załącznika nr 1 (2) do zarządzenia Nr 16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31 marca 1988 r. (Dz. U. MRL i GŻ nr 2 z 1988r.) jako kierowca ciągnika kołowego

Powód wniósł ewentualnie o ustalenie okresu pracy na stanowisku traktorzysty, kierowcy ciągnika kołowego w okresie podanym wyżej.

W uzasadnieniu pozwu powód podał, że w okresie od dnia 03-01-1975 r. do 31-01-1993 r. był zatrudniony przez (...)w G. jako traktorzystą, to jest kierowca ciągnika kołowego na podstawie umowy o pracę, stale i w pełnym wymiarze. Stosunek pracy został rozwiązany z uwagi na wypowiedzenie przez pracodawcę z uwagi na likwidację stanowiska pracy powoda.

W piśmie z dnia 09-01-2012 r. będącym odpowiedzią na pismo powoda z dnia 16-11-2011 r. Archiwum Zakładowe (...)we W. stwierdza, iż z dokumentacji będącej w posiadaniu Archiwum wynika, iż w okresie od 05-01-1975 r. do

31-01-1993 r. powód wykonywał pracę na następujących stanowiskach: pracownik fermy, pracownik produkcji rolnej, pracownik produkcyjny, starszy oborowy, pracownik produkcji zwierzęcej, traktorzysta.

Podczas gdy w myśl Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07-02-1983 r. Dz. U. nr 8. poz. 43 z późniejszymi zmianami i Załącznika nr 1 (2) do zarządzenia Nr 16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31-03-1988 r. wykonywanie pracy w szczególnych warunkach ma zastosowanie wyłącznie w przypadku stanowiska traktorzysty.

Z uwagi na to, iż pomiędzy dokumentacją osobową będącą w posiadaniu (...) a świadectwem wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 17-10-2000 r. istnieją rozbieżności zasadnym jest aby sąd ustalił jaki faktycznie charakter miało zajmowane przeze mnie w tym okresie stanowisko.

Wbrew bowiem temu co twierdzi (...) wykonywana przez powoda praca w całym zakreślonym okresie polegała na permanentnym wykonywaniu pracy przy pomocy ciągnika kołowego. Na prace te w szczególności składały się prace uprawowe i pielęgnacyjne w polu, czy też związane z przygotowaniem paszy (koszenie, transport zielonej masy do obory). Pracodawca ewidentnie angażował powoda do prac. gdzie wymagana była umiejętność obsługi ciągnika i maszyn z nim współpracujących.

W dniu 09-11-2012 r. (...) w odpowiedzi na pismo powoda z dnia 25-10-2012 r. powtórzyła swoje niesłuszne stanowisko, w którym wskazała, iż nie może określić w jakim okresie powód pracował w charakterze traktorzysty to jest kierowcy ciągnika kołowego.

Strona pozwana (...) we W. wniosła o oddalenie powództwa, bowiem pozwany wydał powodowi świadectwo pracy wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 17 października 2000 r., gdzie stwierdzono, że powód pracował na stanowisku: "kierowca ciągnika wymienionym w wykazie "A" dział VIII, poz. 3 pkt. 1 stanowiącym załącznik nr 1 do zarządzenia nr 16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31 marca 1988 r. (Dz. U. MRL i nr 2 z 1988 r.).

Dodatkowo strona pozwana wskazała, że powód złożył pozew po upływie 7-dniowego terminu z art. 97 § 21 k.p., skoro powziął wiadomość o wadliwości świadectwa pracy w listopadzie 2011 r., a odpowiedź strony pozwanej o odmowie sprostowania świadectwa pracy została doręczona powodowi w styczniu 2012 r.

Strona pozwana podniosła także, że różnorodność zajmowanych przez powoda stanowisk pracy w latach 1975-1993 nie pozwalała na sprostowanie świadectwa pracy.

W ocenie strony pozwanej powód nie ma interesu prawnego w ustaleniu, że w okresie od 5 01 1975 r. do 31 01 1993 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach, skoro posiada świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach w tym okresie.

Zdaniem pozwanej, ustalenie pracy w szczególnych warunkach powinno być dokonywane w postępowaniu przed organem rentowym. Akta osobowe powoda są niekompletne i pojawiają się w nich takie stanowiska pracy jak pracownik fizyczny, pracownik farmy, oborowy, pracownik produkcyjny oraz traktorzysta.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny :

W świadectwie pracy z dnia 29 01 1993 r. wydanym przez Gospodarstwo (...) (...) w G. stwierdzono, że powód w okresie od 3 01 1975 r. do 31 01 1993 r. był zatrudniony w (...) w G. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku traktorzysty.

(dowód : powołane świadectwo pracy k 6)

W świadectwie pracy - wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 17 10 2000 r. poświadczono, że powód od 3 01 1975 r. do 31 01 1993 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace traktorzysty - kierowcy ciągnika tj. pracę wymienioną w wykazie "A" dział VIII, poz. 3 pkt 1 stanowiącym załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31 marca 1998 r. (Dz. Urz. MRLiGŻ nr 2 z 1988 r.)

(dowód : świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach k 10)

W aktach osobowych powoda znajdują się umowa o pracę z dnia 3 01 1971 r. z (...) na stanowisku pracownika fizycznego, angaż z dnia 3 01 1975 r. na stanowisko pracownika farmy, decyzja płacowa z dnia 1 08 1975 r. dotycząca powoda na stanowisku pracownik produkcji rolnej, zakres czynności na stanowisko oborowego przyjęty przez powoda 10 09 1975 r. , umowa o pracę z (...) w G. na stanowisko pracownika produkcyjnego, angaż płacowy z dnia 1 10 1979 r. dotyczący powoda jako pracownika produkcji zwierzęcej, kwestionariusz osobowy z dnia 29 01 1985 r. , w którym wskazano stanowisko traktorzysty , zakres czynności dla traktorzysty i kierowcy , angaże z 10 09 1986 r. i 5 03 1987 r. , 7 02 1990 r. dotyczące stanowiska powoda jako traktorzysty.

(dowód : powołane dokumenty w aktach osobowych powoda)

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Ś. oddalono odwołanie powoda od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. z dnia 13 stycznia 2012 r. o odmowie przyznania emerytury ze względu na to, że powód nie udokumentował co najmniej 15 letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze i nie udokumentował rozwiązania stosunku pracy z każdym pracodawcą , na rzecz którego praca ta była wykonywana bezpośrednio przed dniem ustalenia prawa do emerytury. ZUS nie uwzględnił pracy w szczególnych warunkach w okresie od 3 01 1975 r. do 31 01 1993 r. w (...) w G., ponieważ brak prawidłowego dokumentu potwierdzającego w/w okres zatrudnienia w szczególnych warunkach. Podstawą wyroku Sądu Okręgowego w Ś. był wyłącznie fakt pozostawania przez powoda w zatrudnieniu w (...) w G. uniemożliwiający ubieganie się przez powoda o emeryturę.

(dowód : decyzja ZUS w aktach Sądu Okręgowego w Ś. o sygn. (...))

W okresie od 3 01 1975 r. do 3 01 1993 r. powód wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracę traktorzysty - kierowcy ciągnika kołowego w (...)

Powód obsługiwał stanowiska obsługi bydła opasowego (około 1 200 sztuk). Jego praca polegała na obsłudze tego bydła w zakresie karmienia, także przy produkcji pasz, a ponadto powód kosił, siał poplony, orał, dowoził paszę, wywoził gnojowicę i bezpośrednio zajmował się karmieniem bydła, przy czym odbywało się to w paszowozach. Powód pracował jako traktorzysta produkcji zwierzęcej i roślinnej.

(dowód : zeznania świadków K. K. , zeznania powoda)

Sąd zważył :

Zgodnie z ZARZĄDZENIEM Nr 16 MINISTRA ROLNICTWA, LEŚNICTWA I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ z dnia 31 marca 1988 r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

(Dz.Urz.MRiRW.1988.2.4) , które zostało wydane na podstawie

§ 1 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent inwalidzkich dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 i z 1985 r. Nr 7, poz. 21) ustalono wykazy stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach uprawniające do niższego wieku emerytalnego oraz do wzrostu emerytury lub renty inwalidzkiej - stanowiące załącznik Nr 1 do zarządzenia, przy czym za prace, o których w szczególnych warunkach uznaje się prace, jeżeli pracownik wykonuje je stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na tym stanowisku.

W wykazie stanowisk pracy występujących w zakładach rolnictwa leśnictwa, branży przemysłowych leśnictwa i przemysłu rolno-spożywczego, równoważne pracom wykonywanym w szczególnych warunkach- w Działach: I Górnictwa II Energetyki, III Hutnictwa i Przemysłu Metalowego, IV Chemii, V Budownictwa i Produkcji Materiałów Budowlanych, VII Przemysłu Lekkiego, VIII Transportu i Łączności, IX Gospodarki Komunalnej, XI Przemysłu

Poligraficznego, XII Służby Zdrowia i Opieki Społecznej, XIV Prac Różnych wskazano prace kierowców ciągników, kombajnów lub pojazdów gąsienicowych, w tym pracę jako kierowca ciągnika kołowego.

Zebrany w przedmiotowej sprawie materiał dowodowy w pełni potwierdził zasadność roszczenia powoda o ustalenie, że w okresie wskazanym w pozwie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace kierowcy ciągnika kołowego zaliczaną do prac w warunkach szczególnych w rozumieniu powołanych wyżej przepisów.

Fakt ten potwierdzili w wiarygodnych i zgodnych zeznaniach wszyscy przesłuchani przez Sąd świadkowie. Świadek K. K. zeznał bez cienia wątpliwości, że " Powód na pewno był traktorzystą przez cały okres, w pełnym wymiarze czasu pracy, natomiast kiedy ja byłem już, to mogę potwierdzić z pewnością, że był traktorzystą. Trzeba było orać, wywozić gnojnicę z pięciu wsi. - patrz zeznania świadka K. K. k 52-53

Świadek J. O. zeznał opisując pracę powoda - "Pracowałem w (...)w G. od 1974r. do rozwiązania zakładu w 1992r. Powód tam pracował jako oborowy, karmił bydło, ciągnikiem jeździł, woził karmę dla bydła, robił w polu, woził gnojnicę, kosił" .

Świadek Z. O. tak opisał pracę powoda- " W latach 1975 - 1993 powód pracował w (...) w G.. Jeździł tam ciągnikiem; woził m.in. kiszonkę dla bydła. Potwierdzam że powód był traktorzystą i jeździł ciągnikiem przez cały okres swojej pracy w G." - patrz zeznania świadka Z. O. k 57

Z kolei świadek L. P. zeznał, że " Ja zostałem kierownikiem (...) w G. od 1 listopada 1979r. i byłem nim do 31 08 1983r. W tym okresie powód pracował jako traktorzysta; miałem nadzór nad (...) w G. i w tym czasie, a nawet od maja 1976r., (bo byłem od tej daty w kombinacie rolniczym w Ż.) wiem, że powód pracował jako traktorzysta. Była to duża ferma, około 1 300 sztuk bydła w tym czasie. Oborowy musiał być tam traktorzystą, tam wszystko było zmechanizowane, włącznie z podawaniem maszynowym kiszonki. Tam bydło cały rok w zasadzie jadło kiszonkę. Prawo jazdy plus obsługa ciągnika i wszystkich maszyn musiały być wykonywane przez pracownika z uprawnieniami. Oborowy to w zasadzie musiał obsługiwać wszystko, łącznie z traktorem. Tam nie było możliwości dowożenia kiszonki dla bydła inaczej, niż ciągnikiem. Powód rano przychodził, odpalał ciągnik, rozkładał rozrzutnik paszowy, podstawił pod pryzmę z kiszonką, podczepiał się na ładowacz, ładowaczem podawał kiszonkę na rozrzutnik, przeczepiał się z powrotem z ładowacza do rozrzutnika i wjeżdżał na oborę- patrz zeznania L. P. k 57

Podobnie świadkowie E. N. i M. S. zgodnie potwierdzali, że podpisany przez nich dokument - świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 17 10 2000 r. jest zgodny z rzeczywistością.

Przy ocenie charakteru pracy wykonywanej przez powoda nie można pominąć , że wykonywał on prace w kombinacie rolnym o rozmiarach wymuszających wykonywanie prac w sposób zmechanizowany i przy stałym użyciu ciągnika obsługiwane przez powoda.

Zarzuty strony pozwanej odnośnie braku właściwości miejscowej są całkowicie chybione. Zgodnie z art. art. 461. § 1 k.p.c. powództwo w sprawach z zakresu prawa pracy może być wytoczone bądź przed sąd właściwości ogólnej pozwanego, bądź przed sąd, w którego okręgu praca jest, była lub miała być wykonywana, bądź też przed sąd, w którego okręgu znajduje się zakład pracy. Powód wykonywał pracę w G., więc bezspornie w okręgu jurysdykcyjnym Sądu Pracy w Kłodzku.

Nietrafny jest też pogląd strony pozwanej o braku interesu prawnego w ustaleniu wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Powód poszukiwał możliwości udowodnienia pracy w szczególnym charakterze przed organem rentowym, lecz z uwagi na formalizm dowodowy nie mógł skorzystać w tym postępowaniu z dowodu z zeznań świadków. Po odwołaniu od decyzji ZUS okazało się, że przed Sądem także nie będzie mógł dowodzić okresu zatrudnienia w szczególnym charakterze, gdyż sąd oddalił jego odwołanie tylko z uwagi na fakt aktualnego pozostawania w zatrudnieniu i nie zajmował się ustalaniem pracy w szczególnym charakterze.

Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 5 grudnia 2002 r. (I PKN 629/01 - OSNP 2004/11/194) - " Pracownik ma interes prawny w ustaleniu rzeczywistej treści stosunku pracy, jeżeli wynikające z niego roszczenia majątkowe mogą powstać dopiero w przyszłości.

W uzasadnieniu tego orzeczenia Sąd Najwyższy podał, że

na podstawie art. 189 kpc pracownik ma interes prawny w ustaleniu rzeczywistej treści realizowanego stosunku pracy, jeżeli dochodzone ustalenie ma charakter niemajątkowy lub oparte na nim potencjalne roszczenia majątkowe mogą się zaktualizować dopiero w przyszłości. Istnienie interesu prawnego po stronie pracownika domagającego się ustalenia prawa lub stosunku prawnego w ramach stosunku pracy było przedmiotem licznych orzeczeń Sądu Najwyższego, który generalnie wskazywał na brak takiego interesu prawnego w sytuacjach, w których pracownikom przysługiwały już roszczenia o konkretne świadczenia. W takich przypadkach ustalenie stosunku prawnego lub prawa ma charakter preiudycjalny, co oznacza, iż jego dokonanie jest niezbędne dla zweryfikowania dochodzonych roszczeń majątkowych. Sądy orzekają wówczas na podstawie tego ustalenia, tyle że o roszczeniach majątkowych, co w żadnym razie nie prowadzi do objęcia dokonanego ustalenia sentencją wydanego orzeczenia. Ponadto przyjmuje się, iż postępowanie sądowe o ustalenie nie może być środkiem do uzyskania dowodów potrzebnych w innym postępowaniu, np. rentowym, emerytalnym (por. orzeczenia z dnia 4 listopada 1971 r., I PR 344/71, OSNCP 1972 nr 5, poz. 89 i z dnia 1 grudnia 1983 r., I PRN 189/83, OSNCP 1984 nr 7, poz. 121). Natomiast jeżeli chodzi o roszczenie dotyczące ustalenia zatrudnienia w szczególnych warunkach, to judykatura Sądu Najwyższego jest niejednolita. W uchwale z dnia 3 listopada 1994 r., I PZP 45/94 (OSNAPiUS 1995 nr 6, poz. 74), Sąd Najwyższy przyjął, iż pracownikowi nie przysługuje roszczenie przeciwko zakładowi pracy o ustalenie wykonywania zatrudnienia w szczególnych warunkach w celu uzyskania zasiłku dla bezrobotnych do czasu nabycia prawa do emerytury, akcentując, że takie ustalenie powinno być dokonywane przed organem zobowiązanym do wypłaty zasiłku. Natomiast w uchwale z dnia 8 maja 2002 r., III PZP 6/02, Sąd Najwyższy szerzej postrzegając rozumienie interesu prawnego z art. 189 k.p.c., uznając, iż w okresie obowiązywania art. 37j ust. 1a ustawy z dnia 14 grudnia 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu pracownikowi przysługiwało przeciwko byłemu pracodawcy roszczenie o ustalenie wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze dla potrzeb uzyskania zasiłku przedemerytalnego.

Oznacza to, że powód jest uprawniony do żądania ustalenia prawa w ramach stosunku pracy, w tym do żądania ustalenia rzeczywistej treści realizowanego stosunku pracy. Jeżeli żądane ustalenie ma charakter niemajątkowy bądź nie jest obecnie zaktualizowane a prawo może być dochodzone dopiero w przyszłości, to pracownik ma interes prawny w usunięciu stanu niepewności co do rzeczywistej treści realizowanego stosunku pracy. Powyższe łącznie oznacza, że na podstawie art. 189 k.p.c. pracownik ma interes prawny w ustaleniu rzeczywistej treści realizowanego stosunku pracy, jeżeli dochodzone ustalenie ma charakter niemajątkowy lub sprawia, iż oparte na nim potencjalne roszczenia majątkowe mogą się zaktualizować dopiero w przyszłości.

Ponieważ powód nie mógł dochodzić ustalenia zatrudnienia w szczególnych warunkach przed organem rentowym , ani w drodze odwołania od decyzji ZUS należało uznać istnienie interesu prawnego co do dochodzonego ustalenia.

Sąd oddalił powództwo w zakresie roszczenia o sprostowanie świadectwa pracy ze względu na znaczne przekroczenie terminów do sprostowania świadectwa pracy z art. 97 § 21 k.p., które są terminami prawa materialnego i ich przekroczenie prowadzi do nie uwzględnienia roszczenia.

Zeznania świadków K. K., L. P., Z. O., J. O. , E. N., M. S. Sąd ocenił jako wiarygodne, skoro są zgodne i znajdują potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym.

Biorąc pod uwagę powyższe orzeczono jak w sentencji